สรุปประเด็นสำคัญที่องค์ปาฐก/วิทยากรแต่ละคนนำเสนอ

ชื่อองค์ปาฐก/ วิทยากร นพ.รัฐพล เตรียมวิชชานนท์

สรุปประเด็นสำคัญที่นำเสนอ

๑. สป.สช. มีบทบาทในการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในระบบหลักประกันสุขภาพด้วยหลักการและเหตุผล ดังนี้

๑.๑ เจตนารมณ์แห่ง พ.ร.บ.หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 มุ่งเน้นให้เกิดระบบบริการหรือบริการรักษาพยาบาลที่มีมาตรฐาน โดยมีองค์กรกำกับดูแล ซึ่งดำเนินการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กร วิชาชีพ ตลอดจนภาคประชาชน ร่วมกันพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพ ให้ประชาชนทุกคนได้รับบริการด้านสาธารณสุข ที่มีคุณภาพ อย่างเท่าเทียมและเสมอภาค

๑.๒ โครงสร้างการบริหารจัดการประกอบด้วย ๑) กลไกส่วนกลาง (สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ) บริหารโดยคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และคณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุข ๒) กลไกระดับเขต บริหารโดยคณะอนุกรรมการหลักประกันสุขภาพ เขต และคณะอนุกรรมการควบคุมคุณภาพฯ เขต ๓) กลไกภาคและจังหวัด มีคณะอนุกรรมการ ม 41 จังหวัด

๑.๓ ภาคีเครือข่ายการทำงาน เช่น

- ศูนย์ประสานงานหลักประกันสุขภาพประชาชน
- ศูนย์รับเรื่องร้องเรียนที่เป็นอิสระจากผู้ถูกร้องเรียน 50(5)
- ๑๗ เครือข่ายโรคเรื้อรัง

๒. แนวคิดการมีส่วนร่วมและคุ้มครองสิทธิในระบบหลักประกันสุขภาพ

๒.๑ การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเข้าใจการเข้าถึงและรับรู้สิทธิและปกป้องคุ้มครองสิทธิของประชาชน ร่วมพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุข

๒.๒ การคุ้มครองสิทธิประชาชน เป็นกลไกที่ช่วยเหลือให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขตามสิทธิที่กฎหมายกำหนด ในขณะเดียวกันก็จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการ

๒.๓ เกิดความไว้วางใจ มั่นใจ สามารถสร้างความเข้าใจและสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการ

๒.๔ ร่วมพัฒนาระบบจัดการเรื่องร้องเรียน เป็นการร่วมแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานบริการสาธารณสุขของหน่วยบริการ

๒.๕ สร้างการรับรู้ทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ การป้องกันคุ้มครองสิทธิ การถูกละเมิดสิทธิ เป็นขั้นตอนสำคัญในกระบวนการคุ้มครองสิทธิของประชาชน

ชื่อองค์ปาฐก/ วิทยากร คุณสุภาพร ถิ่นวัฒนากูล

สรุปประเด็นสำคัญที่นำเสนอ

๑. การเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการหลักประกันสุภาพในนามองผู้แทนภาคประชาชน มีจุดเริ่มต้นจากการทำงานสร้างภาคีเครือข่ายในพื้นที่ด้านเด็กและเยาวชนทำให้มีความคิดว่าระบบประกันสุขภาพมีพื้นที่

ของภาคประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งในกระบวนการนั้นจะต้องมีการขึ้นทะเบียน และมีผลงานเป็นที่ประจักษ์เห็นเป็นรูปธรรม มีคนรับรองผลงาน โดยมีการคัดเลือกกันเองเสนอให้เป็นผู้แทนของพื้นที่

๒. ผลงานที่ประสบความสำเร็จเป็นรูปธรรมในพื้นที่ ได้แก่

๒.๑ ศูนย์ประสานงานหลักประกันสุขภาพประชาชน มีบทบาทและภารกิจที่สำคัญของศูนย์ประสานงานหลักประกันสุขภาพเพื่อประชาชน คือ

๑. เผยแพร่ข้อมูล สร้างความรู้ สร้างความเข้าใจ ระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าให้แก่ประชาชนในพื้นที่

๒. รับเรื่องร้องเรียนให้คำแนะนำปรึกษาประสานงานแก้ไขปัญหาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์บริการหลักประกันสุขภาพในหน่วยบริการ เป็นต้น

๓. ประสานงาน สร้างการมีส่วนร่วมและการเชื่อมร้อยเครือข่ายประชาชน 9 ด้าน ในการพัฒนาและสร้างมาตรฐานเดียวกันของระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

๔. พัฒนาและเสริมศักยภาพตัวแทนประชาชนที่เข้าร่วมเป็นกรรมการชุดต่างๆ

๕. สนับสนุนการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน/องค์กรประชาชน และเข้าร่วมดำเนินงานพัฒนากองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่

๖. มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพหน่วยบริการ และการคุ้มครองสิทธิประชาชน

๗. การพัฒนาระบบฐานข้อมูล จัดทำข้อเสนอและความเห็นต่อการพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพ รวมทั้งร่วมผลักดันเชิงนโยบาย

ในปัจจุบันมีศูนย์ประสาน ฯ ครอบคลุม ๗๗ จังหวัด จำนวน ๑๔๖ ศูนย์

๒.๒ หน่วยรับเรื่องร้องเรียนอื่นที่เป็นอิสระจากผู้ถูกร้องเรียน ตามมาตรา ๕๐(๕) เป็นนวัตกรรมการมีส่วนร่วมการพัฒนางานรับเรื่องร้องเรียนและคุ้มครองสิทธิของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรมมีบทบาทหน้าที่ คือ

๑. รับและบันทึกเรื่องร้องเรียน

๒ ตรวจสอบข้อมูล ข้อเท็จจริงและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

๓. ประสาน ชี้แจง ทำความเข้าใจ และให้ความช่วยเหลือต่างๆเพื่อให้ผู้ร้องเรียนได้รับบริการสาธารณสุขตามสิทธิ สรุปผลการดำเนินงานรายงานต่อคณะกรรมการควบคุมฯ เป็นประจำทุกเดือน

๔. จัดทำรายงานเกี่ยวกับข้อมูลการร้องเรียนเสนอคณะอนุกรรมการ ระดับเขต และคณะกรรมการควบคุมฯ อย่างน้อยปีละครั้ง

ชื่อองค์ปาฐก/ วิทยากร : คุณบุญยืน ศิริธรรม

สรุปประเด็นสำคัญที่นำเสนอ

<u>ประเด็นคำถาม : ทำอย่างไรจะสร้างให้ประชาชนมีพลังในการจัดการระบบหลักประกันสุขภาพของตนเองได้</u>

- ช่วงของการมี พรบ.หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ มีการเริ่มต้นการดำเนินงานศูนย์ประสานงานภาคประชาชนในระบบหลักประกัน ๒๙ ศูนย์นำร่อง เพื่อเป็นที่พึ่งให้กับประชาชนในทุกพื้นที่

- ศุนย์ประสานงานฯ ทำหน้าที่อย่างไรบ้าง กรณีตัวอย่าง ศูนย์ประสานงานอ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี ดำเนินการจัดทำบัตรประชาชนให้กับคนไร้สัญชาติสำเร็จ และสามารถเข้าถึงสิทธิในระบบหลักประกันสุขภาพขั้นพื้นฐานได้
- การทำงานในยุคแรก ศูนย์ประสานงานฯ ไม่ได้รับการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ เนื่องจากประชาชนยังติดภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากระบบบริการในอดีตที่ผ่านมา
- การมีระบบหลักประกันสร้างคุณประโยชน์ให้กับประชาชนอย่างคุณอนันต์
